

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/42/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117222888
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117222888.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpená opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Prešov, dieťa rodičov: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, I., právne zastúpená JUDr. Lýdiou Fabrakyovou, advokátkou, so sídlom Floriánova 12, Prešov a C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX/XX, P., právne zastúpený Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, so sídlom Hlavná 50, Prešov, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 29P/64/2017-38 zo dňa 18.04.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh otca mal. na zvýšenie vyživovacej povinnosti.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:
„Návrh z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania..“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 62, ods. 1, 2, 4, 5, § 63, ods. 1, 2, § 75, ods. 1, § 77, ods. 1, § 78, ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že v konaní bolo preukázané, že rozsudok Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 30P 212/2016 zo dňa 4.4.2017, ktorým bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené a zároveň určená vyživovacia povinnosť nadobudol právoplatnosť v časti určenia vyživovacej povinnosti dňa 21.9.2017. Otec maloletej podal návrh na zvýšenie výživného dňa 2.11.2017, teda mesiac po nadobudnutí právoplatnosti predchádzajúceho rozsudku upravujúceho vyživovaciu povinnosť. V konaní bolo preukázané, že na strane matky ani otca maloletých detí nedošlo k zmenám ich majetkových a príjmových pomeroch, matka je toho času dlhodobo práceneschopná. Je pravdou, že maloletá L. nastúpila dňom 1.9.2017 na druhý stupeň základnej školy, kde do školy dochádza do X.. Nebolo však preukázané zvýšenie nákladov v súvislosti s jej štúdiom, pretože cestovné do školy je jej školou preplácané, v škole navštevuje florbalový krúžok, ktorý je bez úhrady. Na druhej strane matka maloletej preukázala, že okrem platenia výživného, dcére zakupuje oblečenie ako aj potreby do školy, platí jej kredit na mobilný telefón, s dcérou sa pravidelne stretáva. Z uvedených dôvodov, pretože súdu nezistil zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného, návrh zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania otca

6. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec maloletého. Vo svojom odvolaní uviedol, že je presvedčený, že pôvodne výživné bolo už na prvý pohľad určené v neprímerane nízkej výške, pretože za žiadnych okolností nezohľadňuje odôvodnené potreby mal. L., keďže takáto suma nepostačuje ani na zabezpečenie stravy v jednom mesiaci. Otec však návrh na zvýšenie výživného odôvodnil tým, že od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov na strane mal. L. v súvislosti s jej prechodom medzi jednotlivými školskými stupňami, v dôsledku čoho maloletá L. v septembri 2017 nastúpila do 5. ročníka základnej školy, teda nastúpila na druhý stupeň základného školského vzdelávania. Skutočnosť, že otec podal návrh na zvýšenie výživného len "mesiac" po nadobudnutí právoplatnosti takejto poslednej úpravy, ktorú skutočnosť práve vyzdvihol súd prvej inštancie, je pre právne posúdenie veci absolútne nepodstatná, pretože v bode 7. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoP/7/2017 zo dňa 5. 9. 2017 sa konštatuje "Mal. L. navštevuje základnú školu v mieste bydliska, nemá výdavky na cestovné a navštevuje krúžok v rámci školy." Z bodu 7. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoP/7/2017 zo dňa 5. 9. 2017 je zrejmé, že Krajský súd v Prešove pri poslednej úprave výživného vychádzal z toho, že mal. L. je žiačkou 4. ročníka (prvý stupeň) a navštevuje základnú školu v mieste jej bydliska - obci P..

7. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že sú splnené predpoklady pre zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 62, ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine (ďalej len „ZoR“) obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 35 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

9. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného zo strany matky na mal. L. iba na konštatovaní, že otec podal návrh na zvýšenie výživného iba mesiac po nadobudnutí právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom a na konštatovaní o tom, že na strane mal. síce došlo k zmene pomerov spočívajúcich v nástupe na druhý stupeň ZŠ, čo však nemá žiaden vplyv na zvýšení jej výdavkov. Súd skonštatoval, že na strane rodičov k zmene pomerov nedošlo. Odvolací súd považuje tento právny názor súdu prvej inštancie za predčasný, nakoľko súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci.

10. Ako to bolo uvedené vyššie, povinnosťou súdu v konaniach podľa CMP je zistiť skutočný stav veci. Za týmto účelom je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci, hoci

ich účastníci nenavrhlí. V danej veci súd prvej inštancie zamietol návrh na zvýšenie výživného bez toho, aby skúmal možnosti a schopnosti rodičov maloletej. Matka mal. v konaní predložila listinné dôkazy preukazujúcej jej príjem, potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti a rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní nároku na nemocenské. Z obsahu spisu nevyplýva žiaden dôkaz preukazujúci príjem otca.

11. Súd v odôvodnení zamietnutia návrhu na zvýšenie výživného poukázal na to, že na strane matky, ktorá je v danom prípade osobou povinnou z výživného, nedošlo k zmene pomerov. Poukázal na jej dlhodobú práceneschopnosť. Ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 30P 212/2016-88 z 4.4.2017, matka v čase predchádzajúcej súdnej úpravy dosahovala príjem zo zamestnania u toho istého zamestnávateľa vo výške 483,50 Eur mesačne v čistom. V čase rozhodovania súdu mala matka okrem mal. L. vyživovaciu povinnosť aj voči (v tom čase) mal. H., nar. XX.XX.XXXX. Z listinných dôkazov predložených matkou sa javí, že matka bola v mesiacoch 11/2017 až 01/2018 práceneschopná, opätovne od 03/2018. Z predloženého potvrdenia o PN vyplýva, že bola PN od 5.3.2018 s diagnózou M 54 5, t.j. bolesti v dolnej časti chrbta.

12. Súd v konaní spoľahlivo nezistil majetkové a zárobkové možnosti matky, neskúmal jej zdravotný stav a jeho vplyv na schopnosť dosahovať príjem. Nie je zrejmé, či matka má vyživovaciu povinnosť voči H., ktorý je v súčasnosti už plnoletý, alebo jej vyživovacia povinnosť zanikla. Súd neskúmal a neustálil ani potreby maloletého dieťaťa. Je dôvodné prisvedčiť námietke otca, že v súlade s ustálenou judikatúrou je potrebné samotný prechod na vyšší stupeň vzdelania dieťaťa považovať za zmenu pomerov bez ohľadu na dobu, ktorá uplynula od posledného rozhodnutia súdu o výživnom. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa ods. 3 tohto ustanovenia. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (súd je povinný skúmať príčiny), dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb - u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky (predškola - prvý stupeň - druhý stupeň - stredná škola - vysoká škola), zmena majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. (PAVELKOVÁ, Bronislava. § 78 []. In: PAVELKOVÁ, Bronislava. Zákon o rodine.. 2. vydanie. Bratislava: Nakladateľství C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-89603-15-2.).

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vzhľadom na to, že súd nedostatočne zistil skutočný stav veci (§ 35 CMP), pričom je potrebné doplniť dokazovanie, odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu v vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

14. V ďalšom konaní súd prvej inštancie sa zameria na dôsledné zistenie skutočného stavu. Porovné pomery na strane povinného rodiča ako aj maloletej v čase predchádzajúcej súdnej úpravy a pomery v súčasnosti, zaobstará a vyhodnotí všetky listinné dôkazy, ktoré spoľahlivo preukazujú príjem a majetkové pomery oboch rodičov, ustáli a vyhodnotí zdravotný stav matky a jeho vplyv na jej schopnosť dosahovať príjem, ustáli a vyhodnotí výšku potrieb maloletého dieťaťa a až následne pristúpi k vyhodnoteniu primeranosti výživného a návrhu na jeho zvýšenie.

15. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o trovách prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).